

تازه های نشر

◀ فاطمه بیات

فصلنامه علوم حدیث، در هر شماره، به معرفی کتاب های تازه انتشار یافته در زمینه علوم حدیث می پردازد. کلیه نویسندگان، محققان، مترجمان، ناشران و ... می توانند با ارسال دو نسخه از هر کتاب تازه، به معرفی آثار خود در این صفحه اقدام نمایند. کتاب ارسالی باید در سال جاری شمسی، قمری یا میلادی منتشر شده باشد.

شایان ذکر است که کتاب های ارسالی، پس از معرفی به کتابخانه مرکز تحقیقات دارالحدیث (قم) تسلیم می گردند.

◀ لغت نامه صحیفه سجادیه

◀ مرکز تحقیقات رایانه ای حوزه علمیّه اصفهان، اصفهان:

گلشن دانش، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۳۳۱ ص، وزیری.

صحیفه کامله سجادیه که آن را «أخت القرآن» نیز نامیده اند، چشمه آسمانی بی پایانی است که آبشار نیایش را در سرتاسر مکتب جاودان تشیع تا دامنه قیامت جاری کرده و جان های

شیفته و کام های تشنه شیعیان و بلکه همه انسانهای حق طلب و معنویت خواه را به زلال تمنا، مصفا گردانده و مشام جانشان را از عطر پاک پیامبران رحمت و نیکویی انباشته است.

لغت

صحیفه سجادیه

مرکز تحقیقات رایانه ای حوزه علمیّه قم

کتاب حاضر، لغت نامه صحیفه سجادیه نام دارد که یکی از چهار طرح پژوهشی مکتوب، در کنار تولید نرم افزار چند رسانه ای «دانشنامه جامع صحیفه سجادیه» است، که در مرکز تحقیقات رایانه ای حوزه علمیه اصفهان و به همت پژوهشگران جوان این مرکز فراهم آمده است.

در این کتاب مراد از لغت نامه، مجموعه لغات متن صحیفه (جز حروف، اسماء اشاره، موصول، استفهام و ضمائر و برخی دیگر از کلمات) در چینی به سبک جدید، همراه با ترجمه سلیس و روان، بدون در نظر گرفتن وجوه بلاغی و تفصیلات صرفی و نحوی آن است. از ویژگی های لغتنامه حاضر، ترجمه سلیس و روان لغات، فراوانی لغات، به روز بودن سبک ترجمه و چینش لغات می باشد که در حد اشراف به معنای دقیق لغات، ابزار قابل اعتماد در ترجمه و فهم صحیفه به شمار می رود.

منبع مورد استفاده در این لغت نامه یکی از برترین و عالمانه ترین شرح های عربی صحیفه، یعنی ریاض السالکین، تألیف سیدعلی خان حسینی حسنی مدنی شیرازی (م ۲۲۰ ق) است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مركز جامع علوم انسانی

◀ ویژگی های امیر مؤمنان علی بن ابی طالب (ع)

◀ (ترجمه و تمقیق «فضائل امیر المؤمنین علی بن ابی طالب»

◀ ابو عبد الرحمن احمد بن شعیب نسائی از دانشمندان نامور اهل سنت در

قرن سوم، صاحب کتاب سنن، ترجمه و نگارش: دکتر فتح الله مجاز زادگان

(مجدی)، قم: بوستان کتاب، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۲۴۰ ص، ویرزی.

ویژگی های

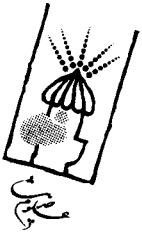
امیر مؤمنان علی بن ابی طالب (ع)

ترجمه و تمقیق: فضائل امیر المؤمنین علی بن ابی طالب.

موسسه امام خمینی (ره) قم
از دانشمندان نامور اهل سنت در قرن سوم، صاحب کتاب سنن
ترجمه و نگارش: دکتر فتح الله مجاز زادگان (مجدی)

مجمع الترمذی

این کتاب یکی از منابع کهن درباره فضایل و مناقب امام علی بن ابی طالب، حضرت زهرا، امام حسن و امام حسین (ع) است و دارای ۱۹۴ حدیث با سند «احمد بن شعیب نسائی»، از دانشمندان نامور اهل سنت در قرن سوم، که در میان حدیث پژوهان اهل سنت

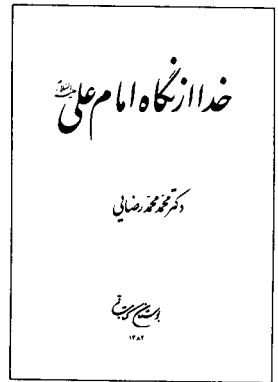

از اعتبار و ارزش بالایی برخوردار است.

سنن نسائی یکی از کتابهای شش گانه حدیثی کهن اهل سنت است. مترجم محترم این کتاب، هر کدام از احادیث را در سایر منابع شیعه و اهل سنت شناسایی کرده و در پاورقی آورده است. علاوه بر مقدمه و فهرست های فنی، پاره ای از یادداشت ها نیز به آن افزوده است.

◀ خدا از نگاه امام علی (ع)

◀ محمد محمد رضایی، قم: بوستان کتاب قم، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۱۲۸ ص، رقی.

از مسائل بسیار اساسی انسان، مسله وجود خداست. اعتقاد داشتن و یا اعتقاد نداشتن به خدا، در زندگی انسان، بسیار نقش آفرین است؛ بدین گونه که اگر انسان به وجود خدا معتقد شد، همه کارها و رفتارهای او رنگ الهی به خود می گیرد، ولی اگر همین فرد، به وجود خدا معتقد نباشد، اعمال او صبغه دیگری به خود می گیرد.

بنابراین، انسان باید پیش از هر شناختی به این مسئله بپردازد که آیا واقعاً برای انسان و عالم، خدایی وجود دارد یا این که انسان و عالم بر اثر تصادف به وجود آمده اند و آدمی نیز در زندگی، هیچ وظیفه و هدفی جز ادامه زندگی و لذت بردن ندارد. از این روست که علی (ع) می فرمایند:

«معرفة الله سبحانه، اعلی المعارف». شناختن خدای پاک و منزّه، والاترین معرفت هاست.

نخستین مسئله در خداشناسی، شناختن وجود خداست. نگارنده در این اثر بر آن است تا دلایل وجود خدا را از دیدگاه امام علی (ع) مورد بررسی قرار دهد. البته در سخنان مولا علی (ع) استدلال بر وجود خدا به طور مستقل کم رنگ تر مشاهده می شود، یعنی عنوانی تحت براهین اثبات وجود خدا مشاهده نمی گردد به دو دلیل:

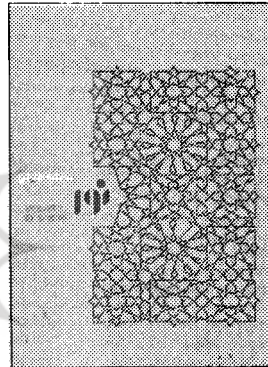
۲. مخاطبان ایشان اشخاصی بودند که به وجود خدا اعتقاد داشتند.

اما نویسنده از لابه لای سخنان آن حضرت هشت دلیل بر اثبات وجود خدا برشمرده که عبارت اند از:

۱. برهان مقبولیت ؛ ۲. برهان فطرت ؛ ۳. برهان صدیقین ؛ ۴. برهان نظم ؛ ۵. برهان علی ؛ ۶. برهان معجزه ؛ ۷. برهان حدوث ؛ ۸. برهان فسخ عزائم.

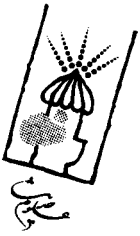
◀ سالنامهٔ حدیث نور (۱۳۸۳ شمسی)

◀ مرکز تحقیقات دارالحدیث، قم: دارالحدیث،
۱۳۸۲ ش، رقعی.

به دنبال استقبال فراوان مردم از سالنامهٔ حدیثی نور- که از سال ۱۳۷۸ هر ساله منتشر می شود- امسال نیز با ویژگی های زیر منتشر شده است.

۱. برای هر روز، حدیثی متناسب نقل شده است. از طریق فهرست موضوعی پایان سالنامه نیز می توان به این احادیث دست یافت؛
۲. به اعمال عبادی و نیایش های ویژه برخی از روزها اشاره شده است. این مطالب از منابع روایی شیعه برگرفته شده است؛
۳. در پایان هر هفته مجموعه ای از ضرب المثل های پارسی در آینه احادیث در ذیل عنوان گلشن حدیث آمده است؛
۴. از ویژگی های دیگر این مجموعه می توان به ارائه این اطلاعات اشاره کرد: اوقات شرعی تهران در ذیل صفحات هر روز، اوقات شرعی اصفهان، اهواز، تبریز، شیراز، قم و مشهد در پایان سالنامه، پیش بینی رؤیت هلال هر ماه؛
۵. دیگر ویژگی بایستهٔ این سالنامه، مجموعه ای از آگاهی های حدیثی با عنوان نکات حدیث در پایان سالنامه است.

◁ سیمای مؤمن در قرآن و حدیث

◁ ابوالفضل بهشتی، قم: بوستان کتاب قم، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۲۶۴ ص، وزیری.

سیمای مؤمن در قرآن و حدیث

بهشتی

بسیع برین

ایمان نوری است که بر دل انسان می تابد و او را از گرداب تاریکی رهایی می بخشد. اما حقیقت ایمان چیست و رابطه آن با اسلام چگونه است؟ راه کسب ایمان و آثار و فائد آن کدام است؟ اهل ایمان، چه اوصاف و نشانه هایی دارند و سیمای مؤمنان در قرآن و حدیث، چگونه توصیف شده است؟ این پرسشها و پرسشهایی از این قبیل در کتاب سیمای مؤمن در قرآن و حدیث به صورت تفصیل مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

محورهای اساسی و موضوعات کلی این مجموعه در ترسیم سیمای مؤمنان از دیدگاه قرآن و احادیث، عناوین زیر است:

۱. مفهوم و تعریف ایمان ؛ ۲. آثار و فوائد ایمان ؛ ۳. راه به دست آوردن ؛
۴. اوصاف و نشانهای اهل ایمان ؛ ۵. جایگاه و پاداش اهل ایمان.

◁ دلیل المحبة

◁ محمّد الریشهری، تلخیص: عبدالهادی مسعودی، قم: دارالحدیث، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۱۵۴ ص، رقعی.

دلیل المحبة

محمّد الریشهری

تلخیص
بناهای مسعودی

انسان همواره، تشنه دوستی و محبت است. دوست دارد به اطرافیان خود محبت کند و متقابلاً از آنها محبت دریافت کند (محبت ببیند). و اگر کسی بر خلاف این عمل کند از نظر روحی شخص سالمی محسوب نمی شود. اسلام نیز به این نیاز انسان، توجه کامل داشته و در ترویج و تحکیم آن، بسی کوشیده است. آیات قرآن و احادیث فراوان پیامبر گرامی اسلام (ص)

و ائمه اطهار (ع)، در کنار رفتار و کردار محبت آمیز و صمیمانه آنها با یاران خویش، همگی گواه این حقیقت اند.

این کتاب شامل دهها آیه و بیش از هزار و پانصد حدیث است که در سه بخش بزرگ «دوستی مردم»، «دوستی خدا» و «دوستی در راه خدا» سازمان یافته و سپس ترجمه و با نام «دوستی در قرآن و حدیث» منتشر شده است.

مجموعه حاضر، گزیده دو بخش اول و سوم و مشتمل بر همه عنوانهای اصلی و فرعی و آیات آن است و تنها از تعداد احادیث، کاسته شده است و با عنوان دلیل المحبة به چاپ رسیده است.

برای آگاهی بیشتر از دیدگاه اسلام درباره محبت مطالعه اصل کتاب توصیه می شود. این کتاب توسط آقای سید حسن اسلامی به فارسی ترجمه و چاپ شده است.

◀ اکسیر المحبة

◀ محمد الریشهری، تلخیص: عبدالهادی مسعودی،

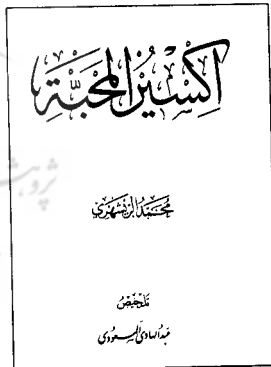
قم: دارالحدیث، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۱۳۴ ص، رقعی.

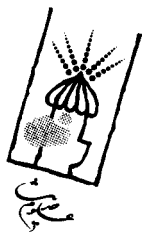
محبت، احساس میل به کسی یا چیزی است که برای انسان لذت بخش است. وجود مهر و محبت در میان انسانها، باعث

سلامتی روحی افراد جامعه می گردد و اگر فردی از محبت محروم باشد، دچار سرخوردگی و حقارت شده و در زندگی احساس ناکامی و شکست می کند.

محبت از ناحیه اطرافیان و پدر و مادر لذت بخش است، اما زیباتر و بالاتر از محبت اطرافیان محبت خداوند نسبت به بندگانش است و شخصی که طالب محبت الهی است، باید وجود خویش را از خودخواهی پاک سازد تا مورد محبت و لطف خداوند قرار گیرد.

احادیث و روایات رسیده از پیشوایان دینی ما، پیوسته انسان را به سوی این کانون محبت سوق می دهند و از او می خواهند که با جلب محبت خداوند وجود خویش را از

آلودگی ها دنیوی پاک سازند تا به کمال مطلق برسند. آنچه در این کتاب آمده، برگرفته از مجموعه آیات و احادیث مرتبط با محبت است که پیش تر، به شکل کامل و جامع در بخش دو کتاب *المحبة في الكتاب و السنة* آمده و ترجمه شده بود.

در این گزیده، شکل منطقی کتاب و همه عنوان های اصلی و فرعی آن، حفظ شده و تنها از تعداد احادیث کاسته شده است. این مجموعه توسط آقای سیدحسین اسلامی از عربی به فارسی برگردانده شده است.

کتاب *اکسیر المحبة* مشتمل بر هفت فصل زیر است.

۱. فصل اول: تشویق به خدا دوستی؛

۲. فصل دوم: اسباب خدا دوستی؛

۳. فصل سوم: اسباب محبوبیت نزد خدا؛

۴. فصل چهارم: موانع خدا دوستی؛

۵. فصل پنجم: نشانه های دوستانان خدا؛

۶. فصل ششم: ویژگیهای محبوبان خدا؛

۷. فصل هفتم: آثار خدا دوستی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مرکز مطالعات و تحقیقات

شهر الله في الكتاب و السنة

محمّد الريحشهری، المساعد: رسول الافقی، قم:

دارالحدیث، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۶۲۸ ص، وزیري.

شهر الله

في الكتاب و السنة

مكتبة الريحشهری

بیت الله، رسول افقی

در قرآن کریم و روایات پیشوایان دینی ما، اهمیت فراوانی برای ماه مبارک رمضان قائل شده و فضیلت این ماه را افضل از

ماههای دیگر سال برمی شمردند. شب قدر را برابر با هزار شب دانسته و خواندن یک رکعت نماز در این شب را برابر با هزار رکعت در شب های دیگر، در ماه های دیگر سال می دانند. بر هر فرد مسلمان مکلف است که آداب و احکام مربوط به این ماه مبارک را یاد بگیرد.

از خصایص و برکات موجود در آن آگاهی یابد و کمال استفاده را از آنها بنماید. شب قدر را با تمام وجود درک کرده و توشهٔ یک سالهٔ خود را در این شب عزیز فراهم ساخته و با اعمال پسندیده در این ماه عزیز، خود را تا روضانی دیگر بیمه نماید. کتاب شهرالله مشتمل بر آیات و روایات متعددی در رابطه با این ماه عزیز است که می‌تواند کمک شایانی در امر شناخت ماه خدا به علاقه‌مندان بنماید.

این کتاب به زبان عربی است و شامل ۵ بخش زیر است:

بخش اول: فضائل شهرالله؛

بخش دوم: آماده شدن برای ضیافت؛

بخش سوم: آداب ضیافت الله؛

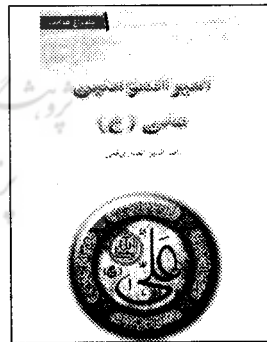
بخش چهارم: شب قدر؛

بخش پنجم: آداب خروج از ضیافت الله.

چلچراغ هدایت (۱) [امیرالمؤمنین علی(ع)]

ناصرالدین انصاری قهی، تهران: کتاب همگان، چاپ

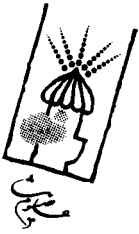
اول، ۱۳۸۲ ش، ۹۶ص، پالتویی.

هدف از انتشار مجموعه «چلچراغ هدایت» شناساندن احادیث ائمه معصومین(ع) به پیروان و دوستداران ایشان است.

هر یک از کتاب‌های این مجموعه مشتمل بر چهل حدیث، همراه با ترجمه و توضیح احادیث است که این احادیث از جوامع روایی معتبر برگزیده شده است.

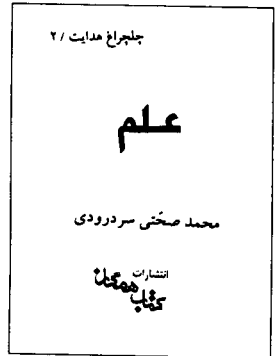
هر یک از جلد‌های این مجموعه به یک موضوع اختصاص داده شده است و دورهٔ اول آن شامل چهل جلد است. عنوان برخی از جلد‌های آن عبارت‌اند از: علم، نماز، روزه، مسجد، امیرالمؤمنین(ع)، امر به معروف و نهی از منکر، کودک، ازدواج، حج و اخلاق. در این جا قصد آن داریم تا پنج جلد از این مجموعه را معرفی کنیم.

جلد نخست این مجموعه در برگیرندهٔ چهل حدیث از دریای بیکران فضایل مولای متقیان علی(ع) است که مجموعهٔ این احادیث از کتاب‌های حدیث عامه و خاصه برگزیده شده است. البته فضایل علی(ع) بیش از آن است که بتوان در یک کتاب گردآورد. اگر کسی در پی شناخت فضایل علی(ع) باشد باید کتابها در این زمینه خوانده تا شاید ذره‌ای از آن دریای بیکران فضایل را درک کند.

چلچراغ هدایت (۲) [علم]

محمد صحتی سردرودی، تهران: کتاب همگان، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۹۶ ص، پالتویی.

با ارزش‌ترین چیزها از دیدگاه مقدس اسلام علم و دانش است. با نگاهی به کتاب خدا خواهیم دید که قرآن تا چه اندازه به دانش و دانش‌ورزی اهمیت می‌دهد. در بیان اهمیت علم و دانش، هفتصد و سی‌آیه در قرآن شناسایی شده است.

خداوند متعال در قرآن تنها بیست و هفت بار، با جمله رسا و روشن «اعلموا» (بدانید) پیروان خود را مکلف به علم‌آموزی نموده است.

از نظر دین مقدس اسلام، آموختن علم و آموزش آن به دیگران نه تنها برترین عبادت محسوب می‌شود، بلکه مقدم بر دیگر عبادتهاست. خواب دانشجوی علم بهتر از عبادت نادان شمرده شده و ارزش وجودی هر کس با علم او سنجیده می‌شود.

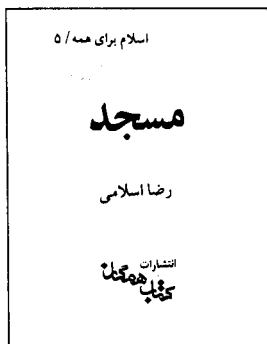
پیشوایان دینی ما نیز به پیروی از قرآن، بیشترین ارزش را به علم داده و احادیث و روایات فراوانی در این زمینه فرموده‌اند.

در کتاب حاضر از میان سخنان گوهر بار آنان، تنها چهل حدیث همراه با ترجمه و مختصری توضیح از سوی نگارنده آورده شده است. همهٔ این احادیث از جوامع روایی معتبر و متداول گردآوری شده و در پایان کتاب نشانی هر حدیث قید گردیده است.

◀ چلچراغ هدایت (۱۳) [مسجد]

◀ رضا اسلامی، تهران: کتاب همگان، چاپ اول،
۱۳۸۲ ش، ۱۰۸ ص، پالتویی.

مسجد، خانه خدا و پایگاه عبادت و کانون تعلیم و تربیت و سیاست است. آیات و روایات فراوانی درباره این مکان مقدس

نقل شده که از مجموع آنها به اهمیت این مکان مقدس و جایگاه رفیع آن می توان پی برد.

در صدر اسلام همه مسلمانان عنایتی خاص نسبت به مسجد داشتند و هر فردی که از

آن روی برمی گرداند، نشانگر آن بود که از اسلام، خارج شده است.

از آن زمان تاکنون نیز، مؤمنان راستین توجهی در خور، نسبت به این مکان داشته و دارند

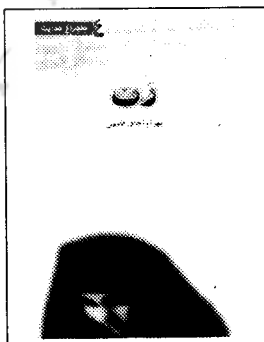
و در همه شهرهای مسلمان نشین دنیا مسجدهای فراوانی بنا شده است. در این مجموعه چهل

حدیث از ائمه معصومین (ع) درباره این مکان نقل شده است که در این احادیث به مسائلی

چون، فضیلت نماز در مسجد، آیین ورود در آن، چگونگی بنای آن و ... اشاره گردیده است.

◀ چلچراغ هدایت (۱۴) [زن]

◀ بهرام اجاق فقیهی، تهران: کتاب همگان، چاپ
اول، ۱۳۸۲ ش، ۹۶ ص، پالتویی.

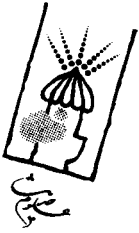
زنانی نیمی از پیکره جامعه را تشکیل می دهد و مانند مردان از حقوق قابل احترامی برخوردار هستند. اما به لحاظ برخی

خصوصیات روحی و جسمی از مردان متمایز می باشند. وجود همین ویژگی ها باعث

گردیده که در طول تاریخ نظرات متفاوتی درباره آنها ابراز شود؛ دین مبین اسلام نیز

دیدگاههای خود را در این باره، در قالب کتاب و سنت مطرح کرده است.

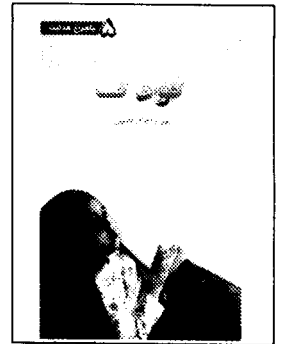
در اسلام بسیاری از حقوقی که برای مردان مسلم شناخته شده، برای زنان نیز شناخته

است از خانواده گرفته تا شرکت در فعالیت های سیاسی و اجتماعی و ... وظایف زن به عنوان یک انسان علاوه بر وظایفی که در قرآن بیان گردیده، در روایات معصومین (ع) نیز به خوبی شرح و بیان شده است. در این کتاب از میان آن احادیث، چهل حدیث برگزیده شده، و همراه با ترجمه و مختصری شرح نگارنده به صورت مؤجر آورده شده است.

◁ پلپراغ هدایت (۵) [کودی]

◁ بهرام اجاق فقیهی، تهران: کتاب همگان، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش، ۹۶ ص، پالتویی.

تعلیم و تربیت کودکان از جمله مباحث نظام اخلاقی اسلام است. اسلام همه آموزش های لازم را در زمینه تعلیم و تربیت کودکان به مسلمانان آموخته و از آنها خواسته تا این تعلیم را به کار ببندند تا فرزندان صالح و سالم تحویل جامعه اسلامی بدهد.

از جمله نکاتی که در دین مقدس اسلام در مورد آموزش کودک مورد توجه قرار گرفته: چگونگی نامگذاری کودک، اهمیت آموزش او، تربیت کودک و آموزش نماز به او، سلام کردن به کودک و احترام به او و مسائلی از این قبیل.

موضوع تعلیم و تربیت صحیح کودک در نظر اسلام از این جهت دارای اهمیت است که شخصیت آینده هر انسانی در دوران کودکی او ساخته و پرداخته می شود لذا اسلام بر روش تربیت صحیح در دوران کودکی تاکید فراوانی می کند. حضرت علی (ع) می فرمایند: قلب کودک مانند زمین کشت نشده است، هر چه در آن بکارند قبول می کند.

بنابراین آینده کودک مرهون چگونگی تعلیم و تربیت او در دوران کودکی و نحوه رفتار والدین و مربیان با او در این مقطع زمانی است.

کتاب حاضر مشتمل بر چهل حدیث از پیشوایان اسلام درباره نحوه تعلیم و تربیت صحیح کودکان است، که مطالعه این مجموعه کمک شایانی به والدین جوان و مربیان در امر تعلیم و تربیت کودک می نماید.